

NOTAT

Center for Miljø, Plan og Natur

Nikolaj Thyssen Dam
nikda@slagelse.dk
April 2021

Redegørelse for vandløbenes målopfyldelse

Baggrund

Inden 2027 skal vandløbene i Danmark opfylde vandplanernes målsætning om god økologisk tilstand.

Slagelse Kommunes Miljø-, Plan- og Landdistriktsudvalg besluttede på mødet den 19. oktober 2020 følgende:

at der via Vandsynsrådet - på møder i dec. og jan - udarbejdes en samlet redegørelse for, hvordan man kan opnå generel målopfyldelse i vandløbene inden 2027, herunder også for de konkrete strækninger med de af vandsynsrådet foreslåede indsatser

Administrationen og Vandsynsrådet har sammen gennemgået status for kommunens vandløb og herefter drøftet, hvordan den ønskede målsætning kan nås. Udover de indsatser der allerede er i gang er der formuleret fire anbefalinger for det videre arbejde.

Kort status på miljøtilstanden

Miljøtilstanden er hidtil målt med Dansk Vandløbs Fauna Indeks (DVFI), som er i fremgang i Slagelse Kommunes vandløb men ikke i mål endnu.

De nye miljømålsætninger omfatter også Dansk Vandløbs Plante Indeks (DVPI), der er en ny miljøparameter, som også skal opfyldes. Der findes endnu ikke en opgørelse over status på DVPI i kommunens vandløb, så status er foreløbig ukendt, men der er ikke tvivl om at vi er et godt stykke fra målopfyldelse.

Fiskemålsætningen (DFFVa/ø) er den parameter, der er længst fra målopfyldelse. Det skyldes i høj grad, at ørreden er gået tilbage i kommunens vandløb over en længere årrække.

Nuværende forbedrende tiltag

Inden for rammerne af vandløbsregulativerne udføres vandløbsvedligeholdelsen så skånsom som muligt. Bl.a. har der været en stor succes med brugen af en grødepincet, særligt til bekæmpelse af enkelt pindsvineknop.

Slagelse Kommune har sat en proces i gang med at få revideret alle kommunens vandløbsregulativer, så vandløbene fremadrettet vedligeholdes mere skånsomt.

Vandplansarbejdet omfatter restaurerende tiltag for en række af kommunens vandløb, som forbedrer de fysiske forhold.

Der er risiko for at ovenstående tiltag alene ikke vil være tilstrækkelige til at få vandløbene til at målopfylde til 2027, så i samarbejde med vandsynsrådet har administrationen derfor opstillet en række anbefalinger for det videre arbejde hen imod en målopfyldelse i vores vandløb..

Anbefalinger

Det anbefales, at der fokuseres på at forbedre Fiskemålsætningen, og da virkemidlerne hertil i de fleste tilfælde også løfter de øvrige miljøparametre, kan det ske, uden at forsømme de øvrige miljøparametre.

Anbefaling 1

at mindske sandvandring og sedimenttransport i Kommunens vandløb.

Undersøgelser¹ af vandløbene peger på, at kommunens vandløb generelt belastes af høj sedimenttransport og sandvandring, som ødelægger ørredens gydepladser, begrænser ørredernes fødegrundlag i form af smådyr, og rodfæstning af vandplanter, som bl.a. fungerer som fiskeskjul.

Der er mange årsager til sandvandringen, og flere tiltag er drøftet herunder etablering af flere sandfang i vandløb med sandvandring. Det foreslås også, at der først bliver gjort en indsats for at kortlægge de væsentligste kilder til sandvandring i vandløbene, så man kunne sætte ind med indsatser, som mindsker udvaskningen af sand til vandløbene, i stedet for blot at samle det op i sandfangene.

Anbefaling 2

Den fysiske variation i vandløbene skal øges.

Dette kan gøres ved forsat fokus på skånsom vedligeholdelse af vandløbene.

Der er også brug for restaurering af vandløb til mere naturlige forløb.

Anbefaling 3

Det er vigtigt at have fokus på at undgå forurening i form af miljøfremmede stoffer og overløb fra rensningsanlæg og ukloakerede ejendomme.

Anbefaling 4

Der kan være et behov for at udvide bredden i vandløbene, for at give mere plads til biodiversitet og evt. mindske behovet for grødeskæring.

Afsluttende bemærkninger

Hvis de foreslåede ekstra indsatser gennemføres, burde det være muligt, at flere af Slagelse Kommunes vandløb kommer til at leve op til kravene om god økologisk tilstand inden 2027.

¹ Fiskeøkologisk Laboratorium, Tude Ådal vådområdeprojekt - Anvisninger til forøgelse af smoltproduktionen, Januar 2019